

Niet té veel macht voor Merkel

nieuws

Achtergrond - 11 oktober 2005

(11 oktober 2005) [Angela Merkel](#) (CDU) heeft de eerste slag gewonnen en is de komende vier jaar bondskanselier. Die functie verleent haar de zogenaamde *Richtlinienkompetenz*, de macht om de grote lijnen van het kabinet uit te stippelen. Coalitiegenoten Franz Müntefering (SPD) en Edmund Stoiber (CSU) vinden dat Merkel geen gebruik zou moeten maken van dit recht, dat in een grote coalitie “niet realistisch” zou zijn.

Binnen de SPD en CDU heeft men verschillende interpretaties over de betekenis van het begrip *Richtlinienkompetenz*. Dit recht staat vastgelegd in Artikel 65 van de Duitse grondwet: “De bondskanselier bepaalt de richtlijnen van de politiek en draagt daarvoor de verantwoording. De bondskanselier leidt de ministerraad volgens een gezamenlijk vastgestelde *Geschäftsordnung*, een reglement van orde”. De kanselier heeft hiermee meer macht dan de minister-president in Nederland, die weliswaar voorzitter van de ministerraad is, maar in principe gelijk is aan andere ministers. Als voorzitter van de raad is de minister-president wel verantwoordelijk voor “de eenheid en de coördinatie” van het beleid.

SPD-voorzitter Müntefering maakte gisteren voor de camera's van de ZDF duidelijk het gebruik van de *Richtlinienkompetenz* door Merkel, “niet realistisch” te vinden. Hij voegde hieraan toe: “Wie dat doet in een grote coalitie, weet, dat de coalitie voorbij is”. Volgens Müntefering kunnen de punten die tijdens de oriënterende gesprekken zijn overeengekomen, alleen de grondslag vormen voor een “eerlijke samenwerking”. Dagblad de *Süddeutsche Zeitung* meldt dat de leider van de sociaal-democraten overweegt vice-kanselier en minister van Werkgelegenheid en Sociale Zaken te worden.

Opvallend genoeg is de *Richtlinienkompetenz* van Angela Merkel ook binnen haar eigen fractie niet onomstreden. CSU-voorzitter Edmund Stoiber verklaarde dat in een bondgenootschap van twee gelijkwaardige partijen er geen sprake van een “klassiek zeggenschap” kan zijn. Volgens Stoiber moeten belangrijke besluiten binnen de coalitie door de partij- en fractievoorzitters worden genomen: “Natuurlijk draagt de kanselier een belangrijke verantwoordelijkheid, maar men moet dit als gemeenschappelijke opgave zien”.

Binnen de SPD-gelederen heerst een stemming van onbehagen over het resultaat van de onderhandelingen, die gisteren leidden tot het kanselierschap van Angela Merkel en de verdeling van de ministersposten. Volgens Wolfgang Clement (SPD), de huidige minister van Sociale en Economische Zaken, zijn de ministeries die zijn partij werden toegewezen, de portefeuilles waar “vooral problemen opgelost moeten worden en geen ruimte is voor een eigen vormgeving door de partij”. De SPD kreeg als belangrijkste ministersposten Werkgelegenheid, Buitenlandse Zaken, Justitie en Financiën, toegewezen.

Ook binnen de CDU-partijgelederen was niet iedereen onverdeeld tevreden over de verdeling van de ministersposten. [De CDU kreeg zes inhoudelijke portefeuilles tegen acht voor de SPD](#). Hiernaast stuitte vooral het verlies van drie 'hervormingsministeries' Gezondheid, Werkgelegenheid en Financiën enkele partijleden tegen de borst.

Angela Merkel verklaarde gisteren met “volle dadendrang” de coalitieonderhandelingen met de SPD in te gaan. Deze onderhandelingen zullen aanstaande maandag beginnen.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/1811/niet-te-veel-macht-voor-merkel>